Žinios

SEMANARIO LITUANO Notícias

Dir. Proprietario Responsavel: Acacio Antunes Marques — Redação e Administração: Av. Tiradentes, 1026 - Tel. 4-8320 — Preço Cr.$1,00

METAI II — São Paulo, Brasil, 1948 m. Spalių mėn. (Outubro) 2 d. — Nr. 67

Berlyno bylą svarstys ateinančią savaitę

CHAILLOT, 1.10. — JAV, Anglija ir Francija kreipėsi į VTO Saugumo Tarybą nurodydamos, kad SSSR už simojimai Berlyne grąso pasaulio taikai. Savo skunde vakarų galybės šaukiasi Tarybos intervencijos pagal VTO Konstitucijos 7-to skyriaus 39-tą straipsnį, kuris nustato, kad VTO Sangumo Taryba privalo būti priešakinėse pozicijose prieš visokį pavojų taikai, prieš darnaus sugyvenimo drumstimą ir užgaulingus veiksmus. Pagal šį straipsnį Taryba privalo nurodyti pavojaus pašalinimo būdus. Turi teisę kaltininkus bausti — paskelbti nusikaltusiai šaliai blokadą sausumoje, vandenyse ir ore. Jei to dar nepakaktų taikos ardytojų sudraudimui, gali paprašyti VTO narius pasiųsti savo ginkluotas jėgas ir kariška veikla sudrausti tautą grasinančią pasaulio taikai.

Tuoj pasklido gandai kad Berlyno bylos svarstymo metu SSSR delegatai posėdžiuose nedalyvaus, kiti teigė, kad Rusija ir jos satelitai iš VTO visai pasitrauks ir tada bus dvi "tautų sąjungos". Bet... Rusija yra viena iš tų didžiųjų valstybių, kurios VTO Saugumo Taryboje turi veto teisę, taigi gintis žodžiu kol kas patogiausia neardant šios tarptautinės įstaigos. Šalių ginčai Berlyno byloje turi prasidėti pirma dienį.

Kaip nelaukta šios savaitės staigmena Chaillot Rūmuose buvo Rusijos pasiūlymas, kad penkios didžiosios valstybės, duodamos kitiems nusiginklavimo pavyzdį, tuoj sumažintų savo karines jėgas visu trečdaliu, ir kad būtų užginti atominiai ginklai. Be to, Andrej Višinskij apkaltino vakarų bloko valstybes prikišdamas joms norą paversti VTO į organizaciją... nevieningų. Skaudų atsakymą rusams davė Henri Spaak, Belgijos u. r. ministras, pabrėždamas, kad A. Višinskio nuolatiniai kaltinimai kitų "imperializmu" esą ne tikslūs: tik viena valstybė, kuri išėjo iš karo, prisigrobusi svetimų žemių, ir toji valstybė yra Rusija.

—o—

ISPANIJA. — Ispanai socialistai ir monarchistai susijungė bendrai kovai prieš Franco diktatūrą.

VASHINGTON, 30.—JAV pakartotinai prašo SSSR vyriausybę sugrąžinti tris ledlaužius ir kelias dešimtis kitų laivų, kuriuos Rusija pasiskolino arba išsinuomojo iš JAV.

BERLYNAS, 30. — Rusų okupacinė kariuomenė, kaip praneša vokiečių laikraščiai, ruošiasi rudens manevrams.

BERLYNAS, 30.—Rusų ir vakariečių santykiai įsitempia vis labiau. Iš Rusijos į Berlyną atvyko 5.000 policininkų, parinktų iš maršalo von Paulus dar karo metu sudarytos "Laisvosios Vokietijos" armijos.

PARYŽIUS, 29. — Po nevykusių pasitarimų Maskvoje ir Berlyne net didysis optimistas Jorge Bidoul, buvęs Prancūzijos užsienio ministras, pareiškė, kad "karas yra galima nelaimė".

WASHINGTON.—JAV kariuomenė sustabdė demobilizacijos planų vykdymą ir vėl imasi sudarinėti savo pulkus ir divizijas. Laivynas pritaiko savo laivus, aviacija statosi naujausio tipo bombonešius ir raketinius naikintuvus, kurių greitis pralenkia garsą šimtais kilometrų. JAV dabar turinčios 23.000 lėktuvų, kurių 5.000 pasiruošę pakilti bet kuriuo momentu. Jų tarpe esą apie 800 B-29, taip vadinamų "Skraidančių tvirtovių".

MASKVA, 28.—Po tiesioginių pasitarimų tarp Anglijos, JAV, Prancūzijos ir SSSR, užtrukusių apie du mėnesius, šaltasis karas Berlyne, vyksta, kaip vykęs. Berlynas yra rusų zonos teritorijoj ir Maskva reikalauja sau pilnos susisiekimo /sauskeliais, vandens keliais ir oru/, gyventujų judėjimo ir tiekimo kontrolės.

RIO, 23. — Meridional ag. praneša, kad, po nemalonių įvykių per "petroleo bylos" mitingą rugsėjo 23 d., karo ministras dabar pataria kariams susilaikyti nuo kolektyvaus dalyvavimo viešose manifestacijose kad kariuomenė nebūtų įvelta į klausimus nukreipiančius ją nuo tiesioginės paskirties.

KRONIKA

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS MOKOJE

Moóca. — LSB mokykloje lietuvių kalbos pamokos vyksta pirmadieniais ir trečiadieniais. Pradžia 17. v. Mokinių dar ne daug, bet pradžia gana graži. Mokinių skaičiumi Mooca turi palinkimą pralenkti Vilą Anastacio, kur lietuviškos pamokos vyksta jau šeštas mėnuo. Bet ir V. Anastacio dar yra lietuvių vaikų, kurie lietuviškai dar nesimoko, dėl to ir ten, jei tik tėvai norės, lietuviškų pamokų lankytojų skaičius dar galį padidėti.

Bom Retiro. — Po Vaidybos Meno Mėgėjų Draugijos "Cruzeiro do Sul" uždarymo krinka ir jos įtakoje buvęs jaunimas. Bom Retire lietuviai neturi jokių patalpų savo sueigoms nei pasilinksminimams. Yra daug mokyklinio amžiaus vaikų, bet nėra kur susirinkti lietuvių kalbos pamokoms. /V.V./

«ŽINIU»

Vakaras-Show

GRUODŽIO (DEZEMBRO) 18 d.

Rua General Couto Magalhães, 280

Vadovaujant maestro komp. Juozui Stankūnui, programos išpildyme dalyvaus žymiausios mūsų kolonijos dainos ir muzikos meno pajėgos. —

NAUJIENA: — Dalyvaus S. Paulo radio stočių artistai! Gros vienas iš geriausių orkestrų!

Demokratijos?..

Paryžius, 29. — E. Roosevelt, garsiojo JAV prezidento našlė, per priėmimą Sorbonos universitete paskelbė, kad totaliarinėse valstybėse žodis demokratija kitaip suprantamas negu demokratiškose. Sąvokos "demokratiškas", "demokratiškumas" Tarybų Sąjungoje turi vieną turinį ir kitą Jungtinėse Amerikos valstybėse, taip pat ir Prancūzijoj.

Ponia E. Roosevelt pirmininkauja Žmogaus Teisių Komisijai, kuriai V. T. O. pavedė paruošti Tarptautinę Žmogaus Teisių Deklaraciją. Tą deklaraciją jau pasirašė visi V. T. O. nariai, išskyrus Rusiją, Jugoslaviją, Ukrainą ir Gudiją.

RAŠTINĖ' VILA ZELINA

Pardavimas namų ir sklypų 13-koje vilų S. Paulo priemiesčiuose. — Mokėjimas ratomis be nuošimčių. Sklypai užparduodami be įnešimo /entrada/ duodant po 5.000 plytų. Išsimokėti leidžiama net per 20 metų. Anksčiau negu ką pirksite, apsilankykite mūsų raštinėje, pasiteiraukite.

JOAQUIM SIZINO DE ARAUJO

Priima šiokiadieniais ir šventadieniais

Largo da Matriz - V. Zelina - Telefone 3-0710

Mekaniška Dirbtuve «STRAZDAS»

Atliekami visoki sviesavimo ir lietavojimo darbai su «Solda Eletrica e à Oxigenio»

Specialybė: Mašinos batų fabrikams, kibirai, skardos išdirbiniai, geležies gręžtuvai, šaltkalvystės ir kiti mekanikos reikmenys — *Galvanizacija su ugnimi*

Waldemar Strazdas

R. Feliciano Bicudo 28 — C. Post., 5603 — S. Paulo

Trav. Rua Ibitirama — Vila São Mauricio — Vila Prudente

TIPIŠKAS RUSŲ ORKESTRAS kasnakt nuo 21 iki 2 val. tik brolių **Adomo** ir **Petro Mateiku** bare.

BAR RIALTO

kur visumet linksma ir jauki aplinkuma.

Baras atdaras kasdien nuo 2 val. dienos iki 2 val. nakties.

Rua Victoria, 578

FONE 6-2296

SÃO PAULO

UŽKANDŽIAI - PIETŪS - VAKARIENĖ

:-: Švaru, mandagus ir geras patarnavimas :-:

Chopp PIRATA

Pça. Carlos Gomes, 180 - Tel. C-2843 - S. Paulo

VINIŲ IR VIELOS FABRIKAS

SIANT LTDA.

Gaminame visokio dydžio vinis ir įvairios rūšies vielą. Urmo kainomis.

Rua Oratorio, 261 - Tel. 9-5470 - S. Paulo

BRAZILIJOS POZICIJOS V. T. O. Visumos Susirinkime

Paryžius, 30 — Brazilijos delegacijos pirmininkas ir. r. ministras Raul Fernandes, kalbėdamas spaudos atstovams, pasakė, kad šiame Vieningų Tautų suvažiavime Brazilija nekels jokių ypatingų klausimų, bet visą savo dėmesį skiria bendriems V. T. reikalams. Jų atžvilgiu, pagal min. Raul Fernandes pareiškimą, Brazilijos pozicija yra tokia:

BLOKAI—Brazilija nesutinka ir niekad nepritars sudarymui blokų pačioje Vieningų Tautų Organizacijoje siekiančių suvaržyti atskirų valstybių delegatų veiklos ir galvosenos laisvę.

VETO — Brazilija priešinga trukdymams, kuriuos sukelia veto teisės panaudojimai ir tebesilaiko S. Francisco suvažiavime užimtos pozicijos, kad V.T. Konstitucija privalo turėti nuostatus, pagal kuriuos laikas nuo laiko ji pati būtų peržiūrima.

BERLYNAS— Berlyno bylą Brazilija laiko tik dalelyte didžiojo Vokietijos klausimo, kurį turi išspręsti valstybės nugalėtojos pagal jų tiesioginį susitarimą, bet ne Vieningų Tautų susirinkimas, kuris neturi sprendimų įgyvendinimui reikalingų veikimo būdų.

ISPANIJA — Pasisakęs, kad Brazilija nuoširdžiai pageidauja, kad Italija būtų priimta kaip tarptautinės organizacijos narys, dėl Ispanijos min. Raul Fernandes pareiškė: "Būtų neteisinga pasmerkti toji šalis tik dėl to, kad neturi valdžios kuri būtų pripažinta kaip demokratinė, kada šios priemonės nenaudojamos prieš kitas šalis esančias panašiose sąlygose".

/atkelta iš 4-to pusl./

raliaučiaus uostas turi aptarnauti pirmoje vietoje Gudijos Tarybų Respubliką. Gatvių pavadinimai, užrašai ant tramvajų esą rusiški, nes vokiečių Kalinin grade tesą tik 20.000. Prie žemės ūkio darbų Rytprūsiuose esą dar apie 80.000 vokiečių, dirbančių daugiausia tarybiniuose ūk.

DR. ARDELIO FRANCISCO GUIDI

N. S. Aparecida ex-Umberto I ligoninės asistentas

Suaugusių ir vaikų gydymas — Moterų ligos — Akušerija — Operacijos.

Priimama kasdien 16-19 val.

AVENIDA ZELINA, 99

ADOMAS VAGA

ANTROJO PASAULINIO KARO ISTORIJA

POEMA

ANTROJI DALIS

- VIII -

Naujas frontas Vakaruose...
Savo planą ilgai ruošę,
Ilgai laikę paslapty,
Vakariečiai vykdo jį. —

Britai ramûs ir nebaugûs,
O vienok ir jie nesaugûs:
Krinta bombos ant salų...
Trûksta duonos ant stalų...

Naciai Doverį sudaužė,
Bet gi anglų nepalaužė —
Per anksti sušuko "Op!" —
Eina pastangos velniop...

Ir prancûzai kontinente
Laukia savo laisvės šventės:
Sunkų jungą vokiečių
Neša ant savų pečių.

Bet prancûzai laisvę myli, —
Jie kerštingi, kada tyli, —
Ir Paryžiuj ir Vichi
Ûgdo kerštą jie visi...

Dėdė Samas už Atlanto
Dieną naktį gumą kramto...
Kramtė Afrikoj... Dabar
Ir Europoj kramtys dar. —

Ruošia planą "Antro Fronto",
Veža tankus iš Detroit'o...
Kris lėktuvų, skęs laivų...
O, kiek žus jaunų galvų!?

Ruošės jankiai, ruošės britai...
Kas nežino plano šito? —
Jie prancûzus išvaduos
Ir visi pirmyn žygiuos! —

Dreba žemė prie La Manšo.
Naciai laukė to revanšo:
Apkasuose, prie krantų,
Nemiegojo daug naktų. —

Prûsai čia tvirtoves turi,
Bet su baime jûron žiûri:
Ar n'iškils ten iš dugnų
Gretos plieno slibinų?...

Prie Normandijos pakrančių
Jûrėse laivų, kaip ančių!
Skęsta šimtas, plaukia du...
Sklinda baimė su gandu. —

Britai, jankiai susijungę
Puolė vokiečius Šerburge:
Išsiliejo jie staiga
Nesulaikoma banga...

Nacius iš pakrančių šluoja,
O kraujų klanai garuoja:
Žûsta priešai ir draugai,
Guli ištisi pulkai! —

Jie negers prancûzų vyno...
Nuo Paryžiaus lig Berlyno
Daug našlaičių ir našlių
Puoš kapus žiedais gėlių...

(Tąsa kitam numery)

VIC - MALTEMA vesi ar šalta, gaivina, maitina, stiprina

Reikalauk : cukrainėse, baruose, pienínėse

SAÚDE! FÔRÇA! VIGÔR!

Maltema Comércio e Indústria S/A

Rua José Paulino, 717 - Telefonas 51-7277 - SÃO PAULO

SVEIKATA — JĖGA — STIPRYBĖ

Maisto produktų ir gėrimų krautuvė.
Visoki vietiniai ir užsieniniai gėrimai. — Anglys.
PRISTATOMA Į NAMUS.
Savininkai Marija ir Jonas Buragai
RUA JAPÃO, 339 — Parque das Nações — Santo André
E.F.S.J. - Est. de S. Paulo — Adr. laiskams: Cx. Postal 167

EKSTRA TELEGRAMA:

Skautų vedami jaunimo pasilinksminimai LSB salėje, rua Lituania, 67, Moóca, pasibaigus leidimui, pertraukiami iki... spalių 17 d. Atnaujinti pasilinksminimai bus dar įvairesni, nes Lietuviškas Muzikantų Mėgėjų Orkestras ir dainininkai mėgėjai pertraukos metu paruoš staigmenų. Taigi, iki spalių /outubro/ 17 d.

Casa SPRINDYS

Iš autobuso N. 93 - tiesiai į krautuvę

Praça São José nr. 1
Vila Zelina

Čia atrasite viską kas reikalinga Jums ir Jūsų namams.

- ▸ Statybos medžiaga, dažai, įrankiai
- ▸ Elektros gaminiai, lempos, gaubtuvai, viela ir kit.
- ▸ Radio priimtuvai ir elektros aparatai
- ▸ Indai aluminijaus, porcelano, stiklo
- ▸ Batai, vyrams, moterims, vaikams
- ▸ Skrybelės
- ▸ Daiktai dovanoms ir smulkios galanterijos prekės.

CHOPP ANTARCTICA

Malonūs, gaivinantį, skoningi vietiniai ir užsieniniai gėrimai

Tik lietuvio savininko

B. NORKAUS *bare*

BAR VOLGA

Rua Aurora, 159 - S. Paulo

Fotografia "Bernardo"
ISTEIGTA 1890 M.

Daro nuotraukų padidinimus tamsiame ir ryskiame fone, spalvotus, su aliejiniais dažais, ir paprastus. Daro senų paveikslų reprodukcijas. Labiausiai lietuvių mėgiamas fotografas.

Arthur Schmidt

Kviečiamas atvyksta į namus, vestuves, geguzines, pokilius.

TELEFONES: 4-5576
Rua S. Caetano, 447 - S. Paulo

TARYBU LIETUVOJE

Darbas ir gyvenimas pagal tarybinę propagandą.

Vilnius, 1948. — Visoje T. Lietuvos teritorijoje veikia apie 1.800 valstybinių pramonės įmonių — fabrikų, elektrinių, pieninių, skerdyklų ir mėsos produktų gamyklų, plytnyčių, malūnų, batų dirbtuvių, siuvyklų, kalvių, ir t.t. Meistrų ir darbininkų skaičius jose svyruoja nuo 2-3 žmonių iki kelių tūkstančių. Dalis įmonių yra sezoninės. Prie tokių priskaitomi cukraus fabrikai, vaisių, uogų ir grybų džiovyklos ir konservų dirbtuvės; kitos nuolatinės, dar kitose darbas vyksta be pertraukos, pakaitomis. Darbininkų uždarbiai, pradedant nuo 2 rub. 40 kapeikų už darbo valandą, vis kyla. Specialistai ir meistrai, o taip pat stachanoviečiai—spartuoliai, gauna iki 10 rublių. Reiškia: darbininko dienos uždarbis svyruoja nuo nuo 20 iki 75 rublių. Tuo tarpu žemės ūkio darbininkai tarybiniuose ir kooperatiniuose ūkiuose į dieną uždirba tik iki 5 rub. /Pav., M. Melninkaitės k. ū. nariai už darbo vienntę gauna po 4 rub. 50 kap./ ir dėl to pastarieji, nors papildomai gauna produktais, pramonės darbinin kams dažnai pavydi. Kad nesubėgtų visi į miestus, valdžia buvo priversta suvaržyti gyventojų judėjimą šalyje. Valstiečiai tapo pririšti prie žemės. Miestuose gali gyventi tik tie, kurie gauna atitinkamus pasus. Be jų pavojinga, nes kiekvienu momentu gali būt sugaudyti kaip valkatos ir išvežti priverstiniems darbams, iš kur labai retai kas grįžta.

Tūlų įmonių darbininkai aprūpinti butais. Patogumai pagal išteklių. Vienur šeimos turi butus iš 2-3 kambarių ir virtuvės, kitur po vieną kambarį, o virtuve naudojasi kelios šeimos, dar kitur galima užtikti dvi tris šeimas viename kambaryje-salėje. Viengungiai visumet gyvena grupėmis po kelis arba darbininkų bendrabučiuose. Yra bendrabučių nepakenčiamose sąlygose, bet yra ir švarių turinčių vonios kambarį ir skalbyklą, švariai užlaikomas ir gerai vedamas virtuves. Bendrabučių valgyklose darbinininkai už pietus moka pradedant nuo 3-jų rublių, t. y. maždaug vienos valandos uždarbį, Šeimos perkasi maisto produktus ir maistą gaminasi namie.

Produktų kainos labai nepastovios. Prieš rugiapiūtę duonos ir miltų kaina buvo smarkiai pašokusi, vietomis buvo jaučiamas maisto produktų trūkumas. Po rugiapiūtės, rudenop, duonos ir bulvių kainos krito. Ima atpigti ir mėsa. Labai brangu rūbai ir avalynė, indai ir baldai. Šiuo atžvilgiu T. Lietuvos gyventojai yra tikri skurdžiai Lietuvės moterys nuo senovės garsios savo drobėmis, trinyčiais ir milais, bet ūkio sovietizacija jų iniciatyvą vietomis visai už mušė, be to, po karo likusiuose ūkiuose nebuvo kas verpti, nei iš ko austi. Iš valdžios pusės daugiau planų negu paramos. Daug nemalonumų žmonės turi iš jiems svetimų valdininkų, kuriems Lietuvos žmonių reikalai daugumoje svetimi, kurie, vietoj bendrai kovoti prieš skurdą, kartais ima tramdyti iniciatyvą rodančius lietuvius.

V. Z. — Hamburg

«Zapadnaja Rosija»

Karaliaučius. — Karo pradžioje Karaliaučius turėjo 300.000 gyventojų. Vokiečiai buvo jau visai jį suvokietinę, kaip ir visą Prūsiją. Po karo rusai viską ištempė ant savo kurpalio. Miestą pavadino Kaliningrad, o Rytų Prūsus — Vakarinė Rusija. Privežė rusų, gudų. Į apleistus vokiečių ūkius atsikėlė ir lietuvių. Pristeigta daug kolchozų ir sovchozų. Sunaikintam mieste at statytos tik tos įmonės, kurios reikalingos rusams: atstatyti uosto sandėliai, celiulozės fabrikai, javų elevatoriai, pastatyti trobesiai valdžios įstaigoms ir t.t. Bet Kaliningradas teturi tik apie 100.000 gyventojų. Senojo Ka-

/nukelta į 2-rą pusl./

Móveis e Decorações Fama Ltda.

Vienintėlė São Pauly lietuvių stilinių baldų dirbtuvė. Dirbame tik pagal užsakymus įvairių stilių ir rūšių baldus. Darome butų ir komercinių įstaigų bei krautuvių įrengimus, vitrinas ir t. t. Darbas greitas ir garantuotas.

LIETUVIAMS NUOLAIDA

Rua João Annes, 144 (Alto da Lapa) Tel. 5-0358
São Paulo Onibus 36 Lapa ponto final

Visokių tipų lietsargiai vyrams, moterims ir vaikams

DIRBAMI IR PARDUODAMI

PETRO PALAIKIO

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS "UNIVERSAL"

Rua Socorro, 17 - Santana - São Paulo
(ponto fin. onibus 43) Tel. 3-8411 recados

Trumpos pastabos apie Brazilijos indėnus

/Tąsa iš nr. 66/

RAŠO SIMAS BAKŠYS

Nuogybės gėda, pridengimas kaikurių savo kûno dalių, meilės ir kitų gamtiškų pareigų atlikimo slėpimo papročiai, ateina kar tu su civilizacija. Šiaip miš kų gilumos gyventojai tebėra dar tikri gamtos vaikai. daro tai, ką privalo da ryti ir didžiuojasi tuo, ką turi... Viršenybę, drausmę ir dorą šeimoje garantuoja strėlos smaigalis. O gražių yra indėnių! — Kai *dusû* iš netyčių pažvelgia į tave ir tavo akys pagauna gundančią jos šypseną, sunku susilaikyti neatsakius tokiu pat nuoširdumu. Bet, jei pa vojingu momentu, per neatsargumą, mirktelsi miškų gražuolei, bûk atsargus: doras ir pavydulingas jos "savininkas" to malonumo tau nedovanos! — Ir todėl labai abejotini taip paplitę rašyti ir pasakojami naivûs visokių avantiuristų romansai apie pigius jų meiliškus nuotykius su indėnėmis. Beje, nedrįstu pasakyti, jog jie meluoja, nes visokios *guaraní*, ir kitų giminių moterys, gašlios ir aistringos, patekusios tarp civilizuotų, praranda savo kuklumą ir pačios tampa gundytojoms. Be to, džiunglėse netrûksta įrodymų — ir medžiagos pasakoms — apie laukinių pastangas pagerinti rasę...

Brazilijos indėnai ir kariauja daugiausia dėl moterų. Karų priežastimis neretai būna ir kitas malokų turtas: kujos, kabasos ir kiti indai. Daug rečiau jie susikauja dėl įsibriovimo į svetimas žemes. Tokiais at vejais, matydami pavojų, jie atsiprašo, nurodydami esą paklydę ir dažniausia būna priimami kaip svečiai. Karas dėl moterų paprastai baigiasi visišku vienos susikovusių pusių vyrų iššudymu.

Giminės, tribu, turi savo valdžią. Kapitonas, kai kur vadinamas "kasiki", ir dar kitaip, eina civilinės valdžios pareigas. Jis tvarko vedybų reikalus, paskirsto pareigas ir darbus, baudžia nusikaltusius, organizuoja medžioklės, veda vyrus į karą. Greta kapitono, tiesa, ne visos giminės, turi kitą garbingą asmenį, einantį kunigo ir gydytojo pareigas. Šis veik visumet būna jau senas, pilnas paslapčių. Jis pažįsta ir renka gyduoles, gamina vaistus, vadovauja tikybinėms apeigoms... Taginani tribu /Mato Grosso šiaurėje/ "Taginani Maranti", mûsiškai — Didysis Perkûnas, po smar kesnių griausmų mėgsta paaiškinti tikintiesiems, ką per jį dangus jiems įsako. Šiaip jų tikybos paslaptis pažinti sunku. Atrodo, kad indėnai visur įžiûri aukštesnių jėgų pasireiškimą, jomis stebisi ir jų bijo, kaip kaž ko kas nesuprantama, nežinoma. Turi savitų apeigų, kurių nerodo svetimiems, o kaikurias ypa tingas vyrų apeigas slepia ir nuo savo moterų. Yra senų padavimų, kad moterys pamačiusios tokias vyrų apeigas miršta.

Dievybės sąvoka labai nevienoda. Pav., Aritis, arba Parecis, tautos giminių kalboje "dievas" reiškia viršžmogį: Žmogus — Eno, Dievas—Enore. Tačiau, kad ir stengiausi, bet nuodugniau pažinti jų tikybą man vis dėl to neteko.

Mato Grosso, Territorio do Guapore ir gretimuose Amazonas miškuose, per septynerius ten praleistus metus, esu sutikęs daug nuogalių. Iš tarmių panašumo ir kalbų skirtumo sprendžiu, kad vietomis kelios giminės, neretai vienos kitoms priešiškos, yra tos pačios autos nariai. Kaip tau tos galima klasifikuoti Bororos, Aritis, Njambikvaras /žambikvaras?/ Bakairis, Karižios, Tupinjûmas, Kažabys, ir panašias giminių grupes. Šavantis

/nukelta į 6-tą pusl./

Démesio!!!

Gero drabužio reik? — Į VILNIAUS siuvyklą eik!

Alfaiataria «VILNIUS»

Juozas Karpavicius

Av. Duque de Caxias, 237 - São Paulo

PADARIA CAIEIRAS

KEPYKLA, MAISTO IR GĖRIMŲ PARDUOTOVĖ

Ona ir Edvardas Paźerai

SAVININKAI

Vila Cresciuma - Caieiras - EFSJ - Est. S. Paulo

• STATYBOS MEDŽIAGOS •

Namų įrengimai, Baldų dirbtuvė, Parketo ir Grindų plytelių Fabrikas. - Greitas pristatymas į bet kurią miesto dalį

CARLOS KORKISCHKO

Fabrikas ir Raštinė

AVENIDA ZELINA, 363 — TELEFONAS 3-0660

CAIXA POSTAL, 4444 — SÃO PAULO

Nori dailių, elegantiškų ir tvirtai pasiûtų rûbų? — Užsisakyk seniausioje, lietuvio savininko siuvykloje

ESTANSAN

Siuvyklos sandėlyje didelis visokių medžiagų pasirinkimas — Priimami užsakymai ir iš atsinešamų medžiagų.

Estanislau Šlikta

Especialista em Manteaux e Tailleurs p/ Senhoras

Telefone: 4-1940

R. Washington Luiz, 322 — 1.º and. — S. Paulo

CASA "JONAS" Avalynės parduotuvė

Batai, batukai ir pusbaciai "Jonas" siuvami nuosavoje dirbtuvėje, todėl kainos yra prieinamiausios ir pasižymi savo stiprumu, elegantiskumu ir patogumu.

CALÇADO Jonas J. VIGELIS

KRAUTUVĖ: Avenida Zelina, 73 SÃO PAULO

FABRIKAS Rua São Caetano, 862 TEL. 9-4682

Žinios
SEMANARIO LITUANO Noticias

AV. TIRADENTES, 1026 - Tel. 4-8320 - S. PAULO
Prenumerata metams Cr.$ 50,00 • Į užsienius 4 doleriai

Ponta Grossa lietuviai

Paraná valstybėje.

Apie keliolika lietuvių šeimų gyvena išsimėtę Ponta Grossa miesto pakraščių vilose. Kaikurie turi nuosavus sklypus ir namelius. Tik kelios šeimos arčiau viena kitos gyvena priemiestyje Vila Branco, Vila Claudio Leonoro ir Vila Ronda. Čia gyvena Juozas Miškinis su šeima. Povilas Razevičius, Juozas Raškevičius, Jonas Pileckas. Kitoje vietoje — Vila Olfas—gyvena Vytautas Gėren su šeima (jis pats kilęs iš sulietuvėjusios vokiečių šeimos, vedęs ukrainietę), Ona Augustaitienė ir jos duktė Jadvyga, ištekėjusi už ukrainiečio. Vila Oficinas gyvena Kazys Pinikis su šeima. Jo žmona—čia gimusi lenkaitė. Sūnus Kazys mokosi Ponta Grossa gimnazijoj, kiti vaikai dar maži.

Dauguma lietuvių staliai ir statybininkai. Prekybininkų visai nėra. K. Pinikis yra Gelžkelio Dirbtuvių tarnautojas. Gauna apie du tūkstančius mėnesinės algos ir abonus. Jis prižiūri darbininkus, tikrina atliktą darbą, nustato, kurie garvežiai ir vagonai taisytini. Juozas Miškinis turi medžio paruošų gamyklą: pjauja lentas, paruošia statybinę medžiagą ir persiunčia į S. Paulo. Turi du sunkvežimius. J. Miškinis skaitomas vienu tvirčiausiai čia prigijusių lietuvių. Jonas Pileckas, stalius, dirba "Irmãos Silveira Construtora" firmoje. Jo žmona Adelė Varkalaitė ir sūnus Albertas, 17 metų, padeda tėvui prie statybos darbų. Kiti vaikai maži.

Lietuviškose šeimose vaikai su tėvais susikalba lietuviškai, o mišriose — visi plaukia pavandeniui... Ponta Grossa lietuviai neturi jokios visuomeninės kultūrinės, nei ekonominės organizacijos. Paprastų užeigų vieta yra Pileckių namai. Mat J. Pileckis turi radiją, tat, jo pasiklausyti susiėję lietuviai, pasikalba, pasibėdavoja. Keli pontagrosiečiai lietuviai prenumeruoja ŽINIAS, gauna ir kitų lietuviškų laikraščių, bet yra ir tokių, kurie, prisiminus apie lietuvišką spaudą, tik numoja ranka.

PONTAGROSIŠKIS

Jeigu užjauti ir jei gali...

Pasiųsk nors mažutį siuntinėlį riebalų, kakao, cukraus, lašinių, dešros ir saldumynų į TBC Sanatorium Edmundsthal, [24] Geesthacht, Germany, kur džiovos kankinami gydosi šie jauni ir gabūs mūsų tautiečiai: Elena Tumienė, anglų kalbos mokytoja; komp. Valteris Banaitis, muzikas ir dirigentas; rašytojas poetas Juozas Krūminas ir kt. Šį prašymą prisiuntęs laikraštininkas Klemensas Prielgauskas (Hamburg 36, Karl Mukplatz Nr. 9, Allemanie) nori sasirašinėti su draugais bei pažįstamais Brazilijoje.

Kas nauja S. Paulyje

Moóca. — Šokių sezonas LSB salėje pasibaigė "pavasario karalaitės" rinkimais. Laimėjo Olga Šaltytė. Pereitą sekmadienį jaunimo šokiai pasiekė savo pasisekimo viršūnę. Muzikantų Mėgėjų Orkestras be nuolatinių populiarių instrumentalistų — J. Širvydo, L. Gaigalo, V. Leikos, brolių Maciulevičių, savo eilėse turėjo įžymų lietuviškos muzikos išpildytoją smuikininką Vl. Ogževailą /ir beveik visą jo orkestrą/, S. Paulo policijos orkestro kornetistą-fogetistą Antaną Golskį, ir keletą kitų gabių muzikantų. Orkestrui grojant lietuviškas ir brazilišk as melodijas dainavo M. Aldona Dagilytė, V. Andriuškevičius, Juozas Batutis. Olga Karnauschova ir Helena Mutas. LSB ir Liet. Skautų globojami jaunimo šokiai buvo visų pageidaujami, padorūs ir kultūringi. Jie sujdomino visą S. Paulo lietuvių jaunimą. Bet jie nutraukti... [Apie tai skaityk "Ekstra Telegramą" dedama 3 pusl.] — H.K.

Vila Bela. — Buvusi D. L. K. Vytauto Didžiojo mokykla, kuria taip didžiavosi Vila Belos lietuviai, jau visai apleista. Niekas jos neprižiūri: durų ir langų stiklai išdaužyti, nešvara kieme ir viduje, tvorų medeliai laužomi, pavogdinta šulinio pompa ir sugadintas vandens tiekimas į mokyklos rūmus ir išvietes. Lietuvių Sąjunga šiuos rūmus buvo išnuomavusi Seselių Prancūziškiečių vedamai mokyklai, bet, kada jie tapo nugyventi iki minėtų sąlygų, vienuolės mokinius perkėlė į Vilą Zeliną. Bet to dar negana. Didžiojoje mokyklos salėje, kurios grindys susirinkus didesniam žmonių skaičiui linguoja ir, šokant, sienos dreba, daromi šokiai. Ir nežinia ar tokį "šeimininkavimą" reikia priskaityti kai kam kaip neatsargumą ar kaip piktadarystę?

/B. Bel./

Vila Zelina. — Rugsėjo 26 d. įvyko parapijiečių lietuvių sueiga. Svarstyta šventoriaus aptvėrimo, mokyklos ir kiti svarbūs parapijos reikalai. Lietuvių kalbos pamokos Vila Zelinoje įvedamos pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 4,45 ligi 5,45 val.

Vila Zelina yra ir atvykusių DP lietuvių centru. Čia gyvena jų dauguma. DP įnašu į tautiniai kultūrinę lietuvių ateivių veiklą yra Guigos tautinių šokių ansamblis. Tai naujiena daugeliui senųjų ateivių, bet pastarieji pasirodymai /rugsėjo 4 d., Mokoje/ daro įspūdį, kad po kelių labai vykusių pasirodymų ansamblis ne tik mažėja, bet ir menkėja. Panašių kelių eina ir DP savišalpos reikalai. Kame gi to blgo šaknis?

/A. M./

Trumpos pastabos apie Brazilijos indėnus.

/atkelta iš 5-to pusl./

/chavantes/, apie kuriuos, dėl pasklidusių šiurpių istorijų, skaitytojas gal labiausiai norėtų ką nors išgirsti, arčiau man pažinti neteko. Bet — ten prie Araguaia ir Rio das Mortes, o taip pat Xingu aukštupių zonoje, pasakos apie juos mažiau egzotiškos negu čia S. Paulyje. Jie žiaurūs ir narsūs, bet ir jie žmonės... /B. d./